

Danbor til Grønlands

Danbor Service, sum er ein partur av A.P. Møller-samtakinum, hevur skrivað undir sáttmála við grønlandska reiðarið Royal Arctic Line um samstarv í sambandi við ætlaðar royndarboringar eftir olju úti fyri vesturgønlandsku strondini. Søren Fløe Knudsen, stjóri í Danbor Service, sigur, at felagið heldur seg hava fingið tann rætta samstarvsfelagan í Grønlandi. Danbor Service hevur sæti í Esbjerg og hevur júst fingið sær deild í Aberdeen.

Nógv vilja til Íslands

Útlendingastovnurin, sum viðger umsóknir frá útlenskum ríkisborgarum um upphaldsloyvi í Íslandi, hevur ongantíð fingið so nógv umsóknir sum í fjør, skrivur Morgunblaðið. Umsóknirnar vóru 17.408 ímóti 16.651 í 2006. Av hesum vórðu 13.565 umsóknir játtaðar, og tað vóru yvirhøvur póllendingar, sum fingtu játtandi svar. 9.182 av teimum, sum søktu um upphaldsloyvi í fjør, vóru úr ES-londum. Av øðrum londum var Kína best umboðað.

Misálit á føroyskar bankar

Um uttanríkisráðharrin hjá heimastýrinum setur á stovn egið figgjareftirlit, fer tað árliga at kosta føroyskum bankum umleið 80 milliónir krónur í øktum rentu-útreiðslum, sigur Edmund Joensen

FÍGGJAREFTIRLIT

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Ein, sum longu hevur verið nógv frammi í sambandi við málið um at føroyingar sjálfir skulu hava figgjarliga eftirlitið við bankunum, er Ednumd Joensen, løgtings- og fólkatingsmaður.

Hann tekur undir við teimum – serliga bankafólki – sum eru meiri enn ivasom um eitt føroyskt figgjareftirlit.

Landskassin er als ikki førur fyri at tryggja tær 20 milliardirnar av innlánnum í føroyskum bankum, og vandi er fyri, at uppspararar flyra sínar pengar úr føroyskum bankum, sigur Edmund Joensen.

Hann vísir á, at landsstýrið einki heimaarbeiði hevur gjørt í hesum máli, og at tað er ein álvarslig støða í

Edmund Joensen finnist harðliga at ætlanunum hjá landsstýrinum at yvirtaka figgjareftirlitið

einum álvarsligum máli.

Hesa vikuna hava vit sæð, hvussu felagið Føroyskir Peningastovnar sakliga og staðiliga hava ávarað móti ætlanini, sum hóttir álitnið á bankarnar, ið er tað virðismiklasta, bankavinnan eigur, sigur Edmund Joensen.

Víðari sigur løgtings- og fólkatingsmaðurin á, at grundgevingarnar hjá figgjaráráðharranum, sum at

»vit eru eitt stolt fólk« og »hvar var figgjareftirlitið í kreppuni« hava lítið upp á seg. Hann ror eisini upp undir, at uttanríkisráðharrin biður tey tuga, sum ikki eru samd við honum, og hetta alt undirgravar trúvirði hjá bankunum.

Fyrrverandi løgtingsformaðurin heldur, at einfaldar útrokningar vísa, hvussu illa umhugað ætlanin hjá

landsstýrinum er.

Um heimastýrið skal hava egið figgjareftirlit, so verður ein avleiðing, at føroysku bankarnir skulu gjalda hægri rentu, tá lánast skal uttanlands, sigur Edmund Joensen.

Katastrofa

Teir almennu roknskapirnir hjá Føroya Banka og Eik

Banka vísa, at teir hava lán tilsamans uml. 8 milliardir krónur uttanlands. Vandur er fyri, at bankarnir skulu rinda eitt prosent eyka í rentu, um teir frameftir skulu vera undir eftirliti av einum nýggjum, óroyndum stovni hjá heimastýrinum. Tað gevur bankunum eina árliga eyka rokning á einar 80 milliónir krónur.

Hvør skal gjalda hesa rokning í seinasta enda? Neyvan nakar annar enn kundarnir hjá bankunum. Eg havi spurt meg fyri og fingið upplýst, at peningastovnarin í Føroyum í dag gjalda tilsamans umleið eina hálva millión krónur fyri figgjareftirlit í Danmark, sigur Edmund Joensen.

Ein annar spurningur er, hvør ska tryggja innlánini í føroysku bankunum, tá alt figgjarøkið er yvirtikið.

Edmund Joensen vísir á, at í roknskapunum hjá bankunum síggja vit, at tilsamans 20 milliardir krónur í standa í innlánnum í Føroya Banka og Eik Banka. Hesir pengar eru í dag tryggjaðir í danska Indskydergarantifonden, ið allir bankar í Ríkinum rinda til. Í Føroyum er eingin kassi nógv sterkur at tryggja eina slíka upphædd. Hverki landskassin og enn minni Landsbankin.

Er ongin trygd, er sannlíkt, at uppspararar taka sínar pengar úr føroyskum bankum og leita sær í tryggari havn. Tað merkir við øðrum orðum, at innlánini kunnu hvørva, og tað er einki minni enn ein katastrofa fyri ein og hvønn banka, sigur Edmund Joensen.

Hann heldur snøgt sagt ikki, at ætlanin hongur saman.

Heldur enn at leggja forðingar í vegin, gnaga burtur av kappingarførinum og pilka við trúvirðið hjá bankavinnuni eigur landsstýrið at geva vinnuni tær allar bestu umstøðurnar at virka undir, heldur Edmund Joensen.

Hann vísir á, at bankavinnan skapar nógv arbeiðspláss, vinnur nógv pening uttanlands og fortelur samtundis umheiminum, at Føroyar er eitt framkomið samfelag, sum stendur seg í altjóðagjörda heiminum.

Øll – uttan landsstýrið – duga at síggja, at ætlanin hjá samgonguni um at yvirtaka figgjarøkið og skipa egið figgjareftirlit má sleppast, sigur ein ikki sørt bersegín Edmund Joensen.

Stór virðir upp í royk

Skeið átti at verið kravt av øllum, sum fáast við sveising og annað »heitt arbeiði«, sigur Kaj Olsen, eina av eigarunum av Maskinverkstaðinum

ELDSVANDI

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Ein, sum hevur fingist við sveising og líknandi alt sitt lív, er Kaj Olsen. Han er ein av eigarunum av P/F Maskinverkstaðurin í Havn, men

hevur seinastu tvey árin arbeitt hjá Wärtsila í Noregi.

- Alt ov ofta frættist um eldar á verkstøðum, og umborð á skipum, ið liggja við kei til umvælingar, og aðrar eldar sum hava við arbeiði av ymsum slag at gera, sigur Kaj Olsen.

- Felags fyri hesar eldar er ósketni, líkasæla og vantandi vitan um, hvussu farast skal fram, tá tilíkið arbeiðir skulu gerast. Hetta er ikki nakað eindømi fyri Føroyar, men munurin er tann, at í okkara grannalondum hava tey fyri árum síðani gjørt

nakað við hetta álvarsmál, sigur Kaj Olsen.

Parteigarin av Maskinverkstaðnum sipar til, at eftir at tey í 1992 í Svøríki byrjaðu við upplæring og sertifisering av fólki, sum fáast við arbeiði, har opin eldur verður brúktur, eru skaðaútgjaldingarnar hjá tryggingarfeløgum minkaðar við 70-80 %.

- Í Noregi hevur man havt eina skipan við skeiðum í fleiri ár við góðum úrsliti. Tryggingarfeløginu eru við til at figgja hesi skeið. Í Noregi kalla tey eitt tíðlíkt

skeið fyri »kurs í varmt arbeiði«. Skeiðið tekur bert ein hálvan dag og endar við eini roynd, sigur Kaj Olsen.

Skeiðið umfatar brandteori, hvussu ein tryggjar arbeiðsstaðið áðrenn byrjað verður til dæmis at sveisa og annað líknandi arbeiði. Í Noregi er ikki loyvt at arbeiða við opnum eldi, uttan at hava tikið eitt tílíkt skeið.

- Tá ein fyrirtøka bjóðar seg fram at arbeiða innan oljuvinnuna, verður hugt eftir, hvussu fyrirtøkan røkir tey materiellu virðini, og hvussu stendur til við per-

sónsskaðum. Hetta er ofta avgerðandi fyri, um fyrirtøkan fær eitt arbeiði ella ikki. Eg vil við hesum orðum gera vart við hvussu álvarsligt hetta málið er, og samtundis heita á avvarðandi myndugleikar um, at fáa skipað viðurskifti á hesum øki so skjótt sum tilber, sigur Kaj Olsen.

Tað átti at verið eitt krav, at fólk, ið fáast við sveising og annað heitt arbeiði, skuldu havt skeið og prógv at arbeiða við hesum

